

כי סתורה היא, אמה בראחה, אמה יצתה, אמה נפתח בי, ואמה משמרה בקרי, דמסדר הענינים מובן שנחת בי היא הדרגא הכי נעלית שבנשמה (למע' מסתורה כו'). דע"י המשובה מניעים קמעתה מבחי' נחנה, שהי' המשובה היא אחרי הידידה, וכיון שירידה היא לצורך עפ"י, מובן, שהעפ"י היא למקום נעצה יותר מן המקום שממנו היתה הירידה.

1 ויש צומר, דזהו הפירוש במה שאמרו רז"ק 89 אין צד דבר העומד בפני המשובה. דנוסף צוח שבמשובה לפשוטם עץ עונות הנה אין דבר העומד ומנוע בפני המשובה, היינו שהמשובה מוערת צכ"כ דבר, הנה עוד זאת, דגם בדרגה המשובה שענינה היא העפ"י בדרגות הכי נעלית, הנה גם בזה אין דבר העומד בפני המשובה, דהנה מה שאר"ק 169 במקום שבצ"ח עומדין אין צדיקים גמורים עומדין שם, ויתר על כן, אין יוריו לעמוד שם, שאין זה אפי"ו בהיכוסים שפיהם ולפיכך משיח אהא פאמא צדיקיא בהיבחה 17, שבצדיקים התי' גם מערת המשובה. ור"ף שבפשוט ר"ף ות, בע"ח עומדין מרומי ג"כ ענין הנחיות שבמשובה (שיתבאר קמ"ן). כי עמודה ענינה הוא חוקה והמלידות על קניני הנצחיות, ולכחי' זו מניעים עפ"י המשובה, והנה ענין שובה ישראל דוקא, דגם בבחי' ישראל (כי שרית עם אצקים ועם אנשים) צ"ע ענין המשובה, כדי שיעצה למדינה הנ"ץ.

ויש צומר, שגם במדינה הכי החחונה שבמשובה, משובה כפשוטה, ישנו ג"כ הענין הנעצה שבמשובה ישראל ע"ד גו'. וכדוק פשוט רז"ק 189 ישראל אע"פ שחטא ישראל הוא, שנקטו בחוואר ישראל דוקא ופא יעקב כו', משום שגם מי שהוא בדרגא נמוכה הוא בבחי' ישראל ושייר דחעבדה דשובה ישראל, וביאור הענין הוא, ע"ד המבואר במ"א 19, שכך הדרגות שביראה קשורות זו בזו, מיראה תחאה עד זיראה עפ"י, ועד צירגא הכי עליונה שביראה עפ"י, בחי' ירא בשת, משום שבכילים הנקודה המיכונה היא ענין היראה והביטול, ע"י הוא בענין המשובה, שכך הדרגות שבמשובה קשורות זו בזו, הנקודה הכי החחונה עם הנקודה הכי עליונה.

- 14 ראה לקו"ת הג"ל בהע' 11 (עב, רע"א). 15 דעת ר"א ברכות לז, ב - וכ"פ חמב"ם ה"ל משובה פ"ז ה"ד. 16 רמב"ם שם. (וכ"ח בריק"ס בגמרא שם). 17 ראה חז"ג קנב, ב. לקו"ת שמע"צ צ, ב. שה"ש ג, סע"ב, וכ"פ. 18 ראה מנהיגי מר, א. 19 ראה ת"א ויקהל המסעות קיד, ד. לקו"ת ראה לא, א. ביאות"ו לארואמ"צ פא, א-ב. ביאות"ו להצ"ע ע' חגב. קונטרס העבודה פ"ג (ע' 18).

בס"ד. ש"ס האזינו, שבת שובה ה'חשמ"ג. הנתת התי' בלתי מוגה

5 שובה ישראל ע"ד ה' אלקיך גו', קחו עמכם דברים גו' ונשפמה פרים שפתחו וידועים הדיקים בזה בדרושי רבוחינו נשיאנו, מודעו נאמר כאן שובה ישראל ע"ד ה' גו', ופ"ו כלשון הרגיז בכ"מ, שובה כו' צ"ה. ועוד 2, מהו שנאמר שובה ישראל דקא, דחוואר ישראל מורה על דרגא נעלית כעבודת האדם, שהי' ישראל הוא אחרית ישר א-4, היינו מי שהפירך ישר כעבודתו, וגם ישראל הוא עץ שם כי שרית עם אצקים ועם אנשים והולכס (שוהו הסעם המסורש בהתוב עץ השם ישראל), וזכאורה, מכיון שקאי כאן במי שאר"ק צענין המשובה, הי' מתאים יותר זכאורה כחוב שובה לעקב, ויעקב מורה עץ דרגא נמוכה, דזהו מה שיעקב אומות יו"ד עקב, בחי' עקביים, ובפרט שמסיים בפסוק כי כשעה בעוניך, דקאי במי שנבשר כו', וא"כ מודע כותב השם ישראל דוקא, ועוד 2, מהו שממשיך קחו עמכם דברים גו', הרי כיון שבבב עשה משובה, ואין צד דבר העומד בפני המשובה, א"כ מה צריך עוד יקחו עמו דברים כו'. גם צריך דחב"ן מה שמסיים ומשלמה פרים שפתחו, גם צריך דחב"ן בתלשול שובה ישראל ע"ד גו', דנוסף על הפירוש הפשוט בזה שישונו ע"ד שיגיעו אל ה' (אומקערו זיך ביז צום אויבערשטען), הנה חיבת ע"ד יש בה ע"ד פירוש, מלשון נצחיות, ועי"ד דחב"ן מהו הקשר לענין המשובה צענין הנצחיות.

והנני הוא, דהנה בענין המשובה יש במה דרגות, הדרגא הכי החחונה שבמשובה היא פירוש המשובה ע"ד חטא וע"ד כפשוטו, שוה ענין המשובה לפי פירוש העליון 10 (מלשון בעק"ח פרשתו 10). וע"ד ויש דגות נעצות יותר במשובה, כמבואר בעק"ח פרשתו 10, וע"ד צירגא ה"ה נעצות שבמשובה, שענינה הוא, כמ"ש 12 והדרה חשוב א"פ האצקים אשר נחתה, היינו המשובה שענינה (אנינו משובה ע"ד חטא, אלא) העפ"י, למקום נעצה ביותר, דכחי' אשר נתנה היא בחי' נעלית ביותר כמובן מהלשון נחתה, דאר"ק 139, כ"ך הנתת בעלך יפה הוא נותן, וכנוסח ברכות השחר (שאומרים מיד בקולנו משבחתי), נשמה שנתת

- 1) השע"ד, ב. 2) לקו"ת רד"ה שובה ישראל (הנה) - סו, ריש ע"ב. רד"ה זה תוס"ו, וכ"פ. 3) רד"ה זה תוס"ה (סו"מ קונטרסים ח"ב שבת, א). רד"ה זה תוס"ד, וכ"פ. 4) רמ"ז ר"פ שמנין. 5) וישלח לב, כס. 6) פירס שע"כ בערכו. 7) רד"ה זה תוס"ג (המשך חע"ב ח"א ע' קמב). רד"ה זה תוס"ה (הג"ל בהע' 3). 8) ירושלמי פאה פ"א ח"א (בסופת). 9) לקו"ת שם תוס"ל בהע' 2 - סו, ב. ביאות"ו להצ"ע ע' שנה (ומציין למר"ל). וכ"פ. 11) ישראל חא - סו, ב. קהלת יב, ז. 12) קהלת יב, ז. 13) ב"ב ג, א. וש"ג. עא, ג.

וממשיך בכחוב עד הוי' אפקיד, דאחרי העפי' כבחי' (על ערפם למעשה יוהל, בבחי' הוי' אפקיד והענין הוא, דהנה בחי' הוא ענין הנצחיות אבל הוא בגדר הזמן) שהרי נצחיות ענינה הוא עבר הוי' ועתיד, הי' הוי' ויהי'. ולמעשה מזה היא העפי' בבחי' הוי' אפקיד דהנה שם אפקים הוא בבחי' מנן ונרתק לשם הוי' כמ"שוי', כי שמש ומנו הוי' אפקים. וענין הוי' אפקיד הוא תחוד דהוי' ואפקים. ובוה יש ב' דרגות, יחודא עיצאה ויחודא תחאה. ובכפרות יוהל, הם ממציא כפ' עקמין וטובב עפ' עלמין. וכדדוגת אפוי, מוניעים ע"י החשוכה. ועוד זאת דהנה גם בחי' טובב עפ' עקמין, יש זה שייכות צעקמין, צעקמות, גם צעקמות מפשוט העפם והטחל, וכמציא מוכן שיש דרגא שפמעפה מונו' 32. וגם בבחי' זו מניעים ע"י עבודת החשוכה. וזונו' 33 על ה' אפקיד, שהוי' יהי' בבחי' אפקים, דאן הגיפוי דהוי' הוא מדרגא נעלית יותר גם משם הוי'. וכדדוגת 34 בפירוש הכתוב' 35 הוי' (ובי י"ג מדר"ל) דפסקי טעמא בנורויהו, שיש בחי' הוי' דלעפיא והוי' דלחחא, ולעל שממשל אוהו באפקיד. וע"ז נמשכת דרגא נעלית יותר בשם הוי', שפמעפה גם משם הוי' דלעפיא, כי היא פמעפה מוגדר עיליא ותחא. ויש בזה ריבוי דרגות וככפרות הם ב' הדרגות דהוי' דלחחא והוי' דלעפיא. וכמוכז גם ממה שאומרים בסוים תפלוה ויהל"פ פעם אחד שמע ישראל גו', ב"פ הוי' ואח"כ אומרים ג"פ בשבכ"ו, ואח"כ אומרים הוי' הוא האפקים ז' פעמים. דמה מוכן שיש כמה דרגות בשם הוי'. וע"י עבודת החשוכה מניעים כדדוגא הכי נעלית, ועל שמנועים בבחי' הוי' שאין כו' ניקוד, ועל ככחי' הוי' שבצעמות ומחזקת 36.

אמנם תכפית הכוונה היא צעשות זו ית' ליריה בחתונתם וזוהי מה שממשיך בכחוב, דאין מר שהוא כדרגת החשוכה דשוכה (יש"א) (על הוי' אפקיד) (עם כל המעלות שבוה כנ"ף) מ"מ צ"פ אצל מנו עמכם דברים שהם חו"צ, ונשפמה פרים שפתנו) דע"ז ממשלים פמשה צעשות זו ית' ליריה בחתונתם, כי היריה צריכה להיות ליריה נאה עם כלים נאים 37 שהם המצוות ואשה נאה 37 היא כנסי'. וזוהי שממייים, ונשפמה פרים שפתנו, היינו שצריך להיות ענין המעשה בפועל וגם בדיבור ומחשבת, כי גם בלתימ"ק הוי' שב מדיעתו מביא

(31) תחלים פו, יב. (32) חר"א מג"א פ"א זצ, ב. ובכ"מ. (33) ראה גם לקי"ת ד"ה שוכה ישראל ואל, סו, א, ואילך. סו, א, אח"ת ש"ש ע' אהקא. (34) ראה לקי"ת ואת"ת שם. אות"ת חשא ע' ביטו, וש"ג. ובכ"מ. (35) חשא לו, ו. (36) ראה אות"ת ואחתנו על שעת ואילך. שפד. וש"ג. ובכ"מ. (37) ראה ברכות זו, ב.

תחתות התי' בלתי מוגה

שבפסוק זה קאי' בדרגת החשוכה דהרות תשוב אף האפקים אשר נתנה' הוי' העפי' במקום זה היא באופן שפ' חוקף ונצחיות. וכשם שבה' שחענין הכי נעלה שבחשוכה נמצא גם בדרגא הכי לחחונה שבה' ע"ז הוא בענין הנצחיות שבחשוכה, דאין שאמליות הנצחית שבחשוכה היא בדרגא הכי נעלית, מ"מ ישנו ענין הנצחיות גם בדרגות תחתונות שבחשוכה. וכדאי' בהל' חשוכה פהרמב"ם 20 שענין החשוכה צ"ע באופן עד שיעבד עפיו יודע תעצמות שפרא ישוב זהה החטא לעולם. ולמעלה מזה הוי' החשוכה באופן שאין לו יצה"ר כי הרגו בתעצות. דאן הוי' החשוכה היא נצחית כי אין לו יצה"ר. ולמעלה מזה הוי' בשמתפל' את היצה"ר, כמ"ש 22 בכפ' כבבד, בשני יצודי' 23, דאן אין צורך פהעיד עפיו שפרא ישוב צנספה עוד, שהרי מלכתחילה הוצה"ר ג"כ עובד את ה' כו'.

הנהגה כשם שיש דרגות בענין הנצחיות שבחשוכה, ע"ז הוא גם בבחימ"ק. דתכלית השפיעות שבחשוכה דכיהמ"ק תחי' במקדש הו' הוא מקדש אלני כונונו ידל'. בית נצחית 24 אמנם גם המקדשים שפסנו יש בהם ענין הנצחיות. דהמשכן הוא מעשה יד' משה שהם נהגים כמארז"ף (ומפורש הוא גבי המשכן עצמו שהוא נצחית כי הוא מעשה ידי משה 25). אמנם אפק"כ הרי בפועל הוי' אח"כ ונון שפרא יכפו פהקריב בו קרבנות. ואח"כ הוי' משכן שילך שעמד זמן רב יותר מן המשכן, ואפק"כ גם הוא הוי' מוגבר בזמן, וכן תכתיב ה'ראשון) ואפק"כ תכתיב השני) דכתיב ב"ר 26. גרודף יהי' ככרל הכית הוה האחרון מן הראשון, שהי' גדולף בשנים מן הראשון, מ"מ גם הוה הוי' מוגבר בזמן. משא"כ תכתיב השלישי יהי' בית נצחית. שהרי הגאולה מוגדרת זה היא גאולה נצחית שאין אחרי' ג' 27. צא כמו הגאולה מוגדרת מצרים (שכפ' המפלגות נקראו עפ' שם מצרים ע"ש שותן מצירות פלשאר"א 28). שהי' אחרי' ג' צרות, ופ"א כמו הגאולה מוגדרת בכפ' (שהוה ראש צרכ הוגדרת כמ"ש צרות, והיא רישא דדהבא), שגם אחרי' היתה צרות. משא"כ הגאולה העתידה אין אחרי' צרות. וכמבאר' במ"א 30 מטמעם זה יאמרו לע"פ שיר חודש פשוט זכר, כי אין אחרי' צרות.

(20) פ"פ ה"ב. וראה אה"ק פ"א (א, רע"א). (21) ראה חנוא פ"א (ח, ב) ותחטטו בהם' לשים. (22) ואחתנו ו, ה. (23) ברכות נו, א (במשנה). (24) ח"ג רכ"א. א. ח"א כח, א. (25) פושט פ, סע"א (חובא ביל"ש תחלים רמו חש"כ). וראה תוכ"כ פ"פ"ח. צפע"ו עה"ת ר"פ תרומה. ברכה לו, א. (26) חגי ב, פ. ב"ב ג, סע"א ואילך. (27) ראה חוד"ה וואמר - פסחים קטו, ב. ובכ"מ. (28) ב"ר פ"ז, ז. (29) דניאל ב, לו. (30) שהש"ר ע"ה פ' שחרה אני שה"ש" א. ת. וראה גם יתל אור ע' חוצט. ובכ"מ.

תחת התי' רפתי חתוב

בס"ד. י"ג תשרי (ה'תפ"א) דכ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע) ה'תשמ"ג.
הנחת ה'ת' בלתי מוגה

וזג האסוף ג' באספך את מעשירך מן השדהו ומבאר בעץ הה'תפ"א
דמה שנקבע זג הסוכות בזמן אסיפה (ועד שנקרא בשם זג
האסוף) הוא מפני שאסיפת התבואה (דוגנך הירושך ויצהרד"ג)
יש גם ברוחנותו, והעבודה הרוחנית דאסיפת התבואה שייכת זג
הסוכות. ומזן דכמו שאסיפת התבואה כפשוטה בגשמיית צריכה להיות
לפני כניסת הזג, דכ"ז מי שר"י, ע"ז הוא בנוגע פהעבודה דאסיפת
התבואה ברוחנותו, שעבודה זו היא לפני כניסת הזג, ובהתקדש הזג
(לאחר) באספכם את תבואה הארץ (6) נעשה החיוב דמצות ישיבה
בסוכה, בסוכות משכו שבעת ימים, ופ"ח"ז בבוקר, בעלות השחר
וכפרט מנך החמה, בא החיוב דנסיפת ד' מינים, ולקחתם עם ביום
הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נח"ל. וצריך
להביך השייכות דכ' ענינים א"י. וגם צריך להביך (כהדויק בכמה
דרושים) מ"ש בסוכות משכו שבעת ימים כ" האורה בישראל ישבו
בסוכות, דלכאורה, הרי הציווי בסוכות משכו ג' הוא כלצדק ישראל
ולפ"י אחד מישראל, ומה מוסיף כמ"ש כ" האורה בישראל ישבו
בסוכות. וגם צ"ע מה שכתבתי בסוכות משכו אמר משכו שבעת
ימים משא"כ בהציווי כ" האורה ג' אמר ישבו סתם (ואינו אמר
שבעת ימים).

ויוכך כ" זה בהקדים דדשה רז"צ" - פרי עץ הדר זה הקב"ה כפוח
תמרים זה הקב"ה וענף עץ עבות זה הקב"ה וערבי נח"ל זה
הקב"ה (ומביאים ראיות מפסוקים ע"י זח), ומבאר בע"כ
הה'תפ"א דמה שכ" א' מר' המינים מורה ע"י הקב"ה הוא מצד ענין
האחרות שבהם. דפר"ג ע"י הדר זה אחר"ג שדר איפ"ו משונה כשונה¹⁴,
דכמשך השנה יש כ"כ שינויים מן הקצה א"י הקצה שפ"כ נקרא בשם
שנה מלשון שינוי¹⁵ לפי שיש בה כ" שינויי האוירים דכ" ו'
1) משפטים כג. טו. 2) כסה"ג חר"ל ע' קלב. וראה גם אה"ת משפטים ע'
אקפה. 3) ראה רשב"ם משפטים שם. 4) חגיגה יח. א. 5) אמר כג. לט.
6) שם כג. מב. 7) כ"י לסור א"ת ר"ס חרנב. ש"ע שם. 8) אמר שם. מ.
9) ר"ה בסוכות משכו חר"ד. תש"ד. ועוד. 10) ר"ה חר"ל ח"ב
תש"י. 11) ויק"ר פ"ל, ט. 12) כ"ה ולקחתם לכם חר"ל"ו (סה"ג חר"ל"ו ח"ב
ע' שנה ואילך). 13) כתבא לחלו - ראה גם סידור שער חלוכל (רסא, ג ואילך).
וברדוש בעל החילולא - ר"ה ולקחתם לכם ת"ל. המשך וככו חר"ל"ו פ"ז. 14)
סוכה ל"ה, א. 15) עבות"ק ח"ד פ"ט. אות"ת מקץ שלח, מע"ב. וראה לק"ש
ח"ד ע' 1323.

קרבן כו', ואדם כי יקריב מבכם כהורה ל"ק אדמו"ר הזקן הירושעי³⁹
שצריך להקריב מעצמו. ולע"ז חת"י השפ"מחה בכ" הענינים יחד,
כמבואר בח"ת פ' ויקרא⁴⁰, בביאור הענין, דשם נעשה לפניך כמצות
רצונך⁴¹. כי אז יהיו כ" ד' הסוגים דצ"ח מ' בהכפ"ת השפ"מחה, והקרבנות
הם בלצ"ח מ', מלח ומים הוא דומם, נסכים ומנחה הם צומח, הקרבנות
הם ח"י והאדם המקריב הוא המדבר. וכיון שפ"ע"ז יהי"י הפ"י בשפ"מחה
מוכך שגם הקרבנות יהיו כפ"מחה השפ"מחה. וכמבואר באר"ה גם
ברדושי ה"צ"א, וגם בהמשך וכ"ק אדמו"ר מהר"ש⁴² ועד שהיא
כתי' נחת רוח כבורא כמבואר בהמשך שם⁴³, עד כתי' נחת רוח
צעצמות ומחוח. ויהי"י שיהי"י זה בקרוב ממש בארץ הקודש כבתי
השפ"מחה שהוא מקדש א"י, כוננו ירד"ג⁴⁴, שהוא בניו ומשוכר"ס צמעה
וצריכים פהמשיכו צמחה⁴⁵. ומיד זן נגאצי"ס, וכעצ"א ירד"ג.

38) ויקרא א. ב. 39) ראה לק"ת ויקרא ב. ג. סה"ג חש"ט ע' 28. חש"י
ע' 112 ואילך. קונטרס לימוד החסידות פ"ב. 40) זח. א. ואילך. 41) אות"ת
ויקי חתשבה, ב. ואילך. תחשיל, ב. ואילך. 42) פ"ז ואילך. 43) פ"ב ואילך.
44) בשלה טו. יז. תחומא פ"פ מקוד. זח"ג חסמון לעיל ח"ע, 24. וכמה
מקומות - חסמון בלק"ש ח"ד ע' 281. 46) רמב"ם ח"ל חשובה פ"ז ח"ה.